

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Агроінженерія» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне опитування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *в 1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість освітньої програми». А також *в 1,2 семестрах 2022-2023 навч. року* та *1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **46 респондентів**, що склало **38%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» 2-го курсу за ОПП «Агроінженерія» (перший курс опитування не проходить). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Агроінженерія» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПІ «Агроінженерія» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	60,9	34,8	4,3	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	67,4	13,0	19,6	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	56,5	26,1	17,4	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	58,7	23,9	17,4	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	56,5	19,6	23,9	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	65,2	26,1	8,7	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	58,7	13,0	19,6	8,7	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	58,7	32,6	8,7	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	71,7	23,9	4,3	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	58,7	30,4	10,9	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	54,3	28,3	17,4	0	0
12	Доступність графіків навчального процесу та розкладів	71,7	21,7	6,5	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	56,5	37,0	6,5	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: по 95,7% - «Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання»; по 93,5% - «Доступність графіків навчального процесу та розкладів», «Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ».

Менші оцінки (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2», 8,7%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)».

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПП «Агроінженерія» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 119 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2022-2023 навч. року (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		64,4	27,7	7,9	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	63,0	31,1	5,9	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	66,4	26,9	6,7	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	65,5	26,9	7,6	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	64,7	26,9	8,4	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	62,2	26,9	10,9	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		61,6	26,9	11,5	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	61,3	27,7	10,9	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	57,1	30,3	12,6	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	66,4	22,7	10,9	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		62,5	26,6	10,6	0,3	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	63,0	26,9	10,1	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	58,8	28,6	11,8	0,8	0
3	Доброчесність	65,5	24,4	10,1	0	0

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «Пов'язує

теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **43** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшло.

Аналіз **137 анкет (1 курс) за 2 семестр 2022-2023 навч. року** (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		29,2	49,3	21,5	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	21,9	55,5	22,6	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	28,5	51,1	20,4	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	30,7	50,4	19,0	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	31,4	43,1	25,5	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	33,6	46,7	19,7	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		26,5	52,8	20,7	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	22,6	51,8	25,5	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	28,5	56,9	14,6	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	28,5	49,6	21,9	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		45,0	44,0	10,9	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	24,1	56,2	19,7	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	40,1	53,3	6,6	0	0
3	Доброчесність	70,8	22,6	6,6	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5)** оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії:

«Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в **II розділі** – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в **III розділі** – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **29** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Аналіз **428 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2023-2024 навч. року** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **51-70%**.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2023-2024 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		57,5	24,3	17,9	0,1	0,1
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	54,7	26,4	18,7	0	0,2
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	64,0	20,6	15,2	0	0,2
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	53,5	22,0	24,1	0,2	0,2
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	58,2	23,8	17,5	0,5	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	57,2	29,0	13,8	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		58,8	25,2	15,7	0,2	0,2
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	57,9	24,5	17,3	0	0,2
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	61,9	22,2	15,4	0,2	0,2
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	56,5	28,7	14,3	0,5	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		59,9	23,8	16,1	0,2	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	58,6	24,8	16,1	0,5	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	60,7	19,4	19,6	0,2	0
3	Доброчесність	60,3	27,1	12,6	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** найвищими балами (максимальні відсотки за балам 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної

послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2023-2024 навч. року в 139** анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів надійшли наступні:

- менше теорії та більше практики (Обґрунтування технологічних процесів в рослинництві);

- на освітньому порталі прибрати обмеження (Законодавство і право в АПК);

- розвивати різноманітні методики навчання, щоб забезпечити більш широкий спектр розуміння студентів. Також, акцентуючи увагу на взаємодії та діалозі під час занять, викладач може створити більш підтримуюче та залучене навчальне середовище. Посилання на актуальні приклади та застосування матеріалу у практичних ситуаціях може робити зайняття більш зацікавлюючими та корисними для студентів. Загалом, регулярний зворотний зв'язок від студентів також може допомогти в апгрейді методів викладання та виправленні можливих недоліків (Наукові комунікації);

- для більш раціонального використання часу занять потрібна розробка якоїсь методички роботи в Excel (Наукові комунікації);

- треба структурувати викладення матеріалу. Потрібен акцент на розгляданні і більш глибокому вивченні законів та актів з практичної точки зору, з розглядом питань и проблем конкретного закону, акту (Законодавство і право в АПК);

- виконати проробку лекційного матеріалу, надати інформацію відповідно темам лекції (Технічний сервіс мехатронних систем);

- рекомендація до усіх предметів: якщо б до матеріалів навчання додовалось більше відео, це би покращало освітній процес. На просторах інтернету не так багато якісних освітніх відео на українській мові.

Висновки

1. Результати моніторингу оцінювання здобувачами якості освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» другого (магістерського) рівня вищої освіти розглянуто на розширеному засіданні кафедри експлуатації та технічного сервісу машин і мехатронних систем тракторів та с.-г. машин, та прийняті заходи з покращення якості освітнього процесу.

2. Моніторинг оцінювання якості ОПП «Агроінженерія» здобувачами вищої освіти показав, що високі показники організації освітньої діяльності були отримані за критеріями: «Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання»; по 93,5% - «Доступність графіків навчального процесу та розкладів», «Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ». Найнижче здобувачі вищої освіти оцінили: «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)».

3. З метою підвищення якості освітнього процесу за освітньою програмою «Агроінженерія» та врахування думок здобувачів вищої освіти викладачам кафедри та ведучим викладачам необхідно доопрацювати робочі програми, в яких чітко визначити вектор між цілями, методами та результатами навчання. Водночас при проведенні практичних занять з навчальних дисциплін професійної підготовки запровадити використання сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор) з метою формування пізнавальних професійних компетенцій, залучати до освітнього процесу виробників-практиків, своєчасно розміщувати результати контрольних заходів з дисциплін в електронному журналі, висвітлювати хід освітнього процесу та програмні результати навчання на навчально-інформаційному порталі, сайті кафедри.

4. Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показало, що найвищими балами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброчесність». Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі - «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

5. Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показало, що найвищими балами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доброчесність». Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Викладає матеріал

зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в II розділі – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

6. Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показало, що найвищими балами в I семестрі 2023-2024 навч. року (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доступність та легкість зв'язку з викладачем». Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання». Пропозиції здобувачів щодо покращення якості викладання дисциплін мають ситуативний характер, що націлений на усунування недоліків навчально-методичних комплексів, які розміщені на Освітньому порталі ТДАТУ. Загалом здобувачі прагнуть мати більше електронних версій лекційного та лабораторно-практичного матеріалу.

7. З метою підвищення якості освітнього процесу за освітньою програмою «Агроінженерія» та врахування думок здобувачів вищої освіти пропонується наступне:

- провести оновлення освітньо-професійної програми «Агроінженерія» на 2024-2025 навчальний рік із уведенням до неї нових освітніх компонентів;
- уніфікувати та привести у відповідність критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з низки дисциплін, а також зробити їх зрозумілими, відкритими та справедливими;
- широко застосовувати мультимедійні методи представлення матеріалу та контролю знань;
- збільшити кількість кредитів та тижнів практичної підготовки здобувачів ВО за ОП «Агроінженерія» ;
- посилити міжпредметні зв'язки випускових кафедр механіко-технологічного факультету з виходом на вирішення конкретних професійних практичних задач;
- ведучими викладачами посилити роботу з відвідування семінарів у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ, а також підвищення кваліфікації і/або стажування у провідних ЗВО та інших освітньо-наукових установах.

Гарант ОПП «Агроінженерія» за
другим (магістерським)
рівнем вищої освіти, д.т.н., професор

Володимир КУВАЧОВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР